

Η γλαύκα των αποφοίτων

ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΑΠΟΦΟΙΤΩΝ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ ΜΑΝΣΟΥΡΑΣ ΑΙΓΥΠΤΟΥ

Έδρα:
3^ο Σεπτεμβρίου 56,
104 33 Αθήνα,
ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΜΕΝΟ
ΣΩΜΑΤΕΙΟ
Αριθμός 20/85
Πρωτοδικείο Αθηνών
ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΕΩΣ 1985
13504/85
ΑΦΜ 999753434

Αγαπημένοι μας,

Έφτασε επιτέλους το καλοκαιράκι και γέμε «επιτέλους», γιατί περιμένουμε να μας φέρει καλύτερες μέρες.

Ήδη η κατάσταση όσον αφορά την πανδημία δείχνει να καθυστερεί· οι εμβολιασμένοι ποδηλασιάζονται, τα κρούσματα μειώνονται και ως ελπίζουμε ότι βαδίζουμε προς την κανονικότητα, πάντα με προσοχή και προστασία.

Ενάμιση χρόνος απομόνωσης ήταν σι' αλήθεια μια ιδιαίτερα σκληρή περίοδος· διατηρήσαμε όμως την αισιοδοξία μας και τώρα ανυπομονούμε να βρεθούμε ξανά μαζί.

Πιστεύουμε ότι αυτό θα μπορέσει να πραγματοποιηθεί με τη νέα περίοδο, από το Σεπτέμβριο, που ελπίζουμε ότι και ο Σύνδεσμος Αιγυπτιακών Ελλήνων θα είναι πλέον ανοικτός.

Ευχόμαστε, λοιπόν, να περάσετε ένα όμορφο και ξένοιαστο καλοκαίρι και με υγεία να ανταμώνουμε ξανά όπως όλοι διαταρούμε.

Το Δ.Σ. του Συλλόγου Αποφοίτων Γυμνασίου Μανσούρας Αιγύπτου

Το χαμόγελο

Από το αρχείο του Γ. Σφέτσιου

Το χαμόγελο δεν στοιχίζει τίποτε, όμως δημιουργεί πολλά. Πλουτίζει αυτούς που το παίρνουν, χωρίς να φτωχαίνει αυτούς που το δίνουν.

Μια ειγχομύλα διαρκεί η ζωή του, κι όμως η ανάμνησή του διαρκεί κάποιες φορές αιώνια.

Δεν υπάρχει κάποιος τόσο πλούσιος, που να μπορεί να κάνει χωρίς αυτό και κανείς τόσο φτωχός, όσο αυτός που το στερείται.

Δημιουργεί ευτυχία μέσα στο σπίτι, δίνει χαρά στην καθημερινή δουλειά.

Είναι μια ανάπαυση για τους κουρασμένους, ένα ηλιόφωτο

για τους θλιμμένους, το καλύτερο αντίδοτο που έχει η φύση για τις στεναχώριες.

Κι όμως δεν μπορείς ούτε να το αγοράσεις, ούτε να το κλέψεις, γιατί δεν οφελεί σε τίποτε, αφού αξίζει μόνο αν σου το χαρίζουν.

Κι αν βρεθεί κάποιος, που κουρασμένος κι απογοητευμένος απ' τη ζωή, δεν σας χαρίζει ένα χαμόγελο, θα έχετε την καλωσύνη να του δώσετε το δικό σας.

Γιατί κανείς δεν έχει τόση ανάγκη από ένα χαμόγελο, όσο αυτός που δεν του απέμεινε πια κάποιος για να του το χαρίσει.

Θαρσείν χρη

ΤΟΥ ΓΙΩΡΓΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΗ

«Η αδιαφορία είναι μια παράλυση της ψυχής, ένας πρώιμος θάνατος», είπε ο Τσέχωφ.

Όταν άρχισαν οι πυρηνικές δοκιμές στον Ειρηνικό, οι εφημερίδες έγραψαν: «Η ανθρωπότητα μπήκε στον αιώνα του τρόμου». Ακόμη μια εφημερίδα έγραφε: «Οι επιστήμονες και οι κυβερνώντες πρέπει να θυμούνται τον μαθητευόμενο μάγο, ο οποίος άρχισε κάτι και μετά δεν μπορούσε να το σταματήσει!». Όντως, πολύ συχνά συμβαίνει ο Δρ Τζέκυλ να μην μπορεί να επανακτήσει τη δεύτερη προσωπικότητά του και να γίνει πάλι ο κ. Χάιντ, διότι το αντίδοτο που είχε βρει αλλοιώθηκε από χημικές προσμείξεις. Προσοχή, λοιπόν, γιατί κάτι δεν πάει καλά και είναι χρήσιμο να μην παρασιωπούμε ό,τι μας προβληματίζει.

Τι να πρωτοαναφέρουμε από ό,τι βλέπουμε τελευταία στην Τηλέοραση, η οποία έχει μεταβληθεί σε «κουτί της Πανδώρας!» Τις πύρινες γλώσσες να ρημάζουν τη Φύση και το βίος των ανθρώπων; Τους καταρράκτες τ' ουρανού να μετατρέπονται σε ορμητικούς χειμάρρους και να καταπνίγουν την ανθρώπινη ζωή και σοδειά; Τους σωρούς των γκρεμισμένων σπιτιών από τη μανία του Εγκέλαδου που νεκρώνει το ανύποπτο άστυ; Τους βομβαρδισμούς και τις επιθέσεις λαών που αλληλοεξοντώνονται, αφήνοντας σωρούς ερειπίων και αθώα θύματα; Τους νέους που καταβροχθίζει ο Μολώχ της ασφάλτου; Κι αυτήν την εγκληματικότητα που υπερβαίνει σε μίσος και απανθρωπιά τους υποτιθέμενους κανόνες δεοντολογίας της και γίνεται ειδικής; Ή τις αθρόες απαγωγές και εξαφανίσεις νέων παιδιών, τους ανισόρροπους παιδεραστές που καταστρέφουν παιδικές ψυχές!

Διερωτώμεθα εναγωνίως γιατί η

ανθρώπινη ζωή αντιμετωπίζει τελευταία αυτόν τον απηνή διωγμό, αυτήν τη στυγερή εγκληματικότητα, η οποία αποτελεί μια προστιθέμενη δυστυχία στην πανδημία του κορωνοϊού η οποία θυσίασε στον βωμό του θανάτου εκατομμύρια ψυχές;

Πώς ο άνθρωπος θα εξευμενίσει όλους αυτούς τους αντίπαλους δαίμονες που τον επιβουλεύονται; Και ποιοι είναι αυτοί οι δαίμονες; Νοιώθουμε ν' αποτραβιούνται από πάνω μας οι άγγελοι, που μας υποδέχθηκαν στη γέννησή μας, και τώρα φαντάζει μοχθηρή η πραγματικότητα, να υποφέρουμε με όλα αυτά τα δυσάρεστα φαινόμενα όσο ζούμε. Πώς να υπάρχει μια αχτίδα αισιοδοξίας όταν ο προβληματισμός απ' όλον αυτόν τον ορμαγαδό αντί να εκτονώνεται και να σμικρύνεται, ενισχύεται και διογκώνεται; Αποτροπιασμό, απόγνωση και αποπληξία προκαλεί αυτή η έκρυθμη κατάσταση στους πολίτες, οι οποίοι είναι ανίσχυροι ν' αντιδράσουν σ' αυτήν την αγριότητα, ωμότητα και βαρβαρότητα. Μάλιστα διαπιστώνουμε και το εξής παράδοξο. Αντί να αναδιπλωθούμε, να ομολοήσουμε και να συνδιαλλαγούμε με τις αντίρροπες και αντικοινωνικές δυνάμεις, προτάσσουμε την «αντίσταση» της εναντίωσης, της αντίρρησης και της αρνητικής εμμονής στον «εμβολιασμό», ο οποίος υπαγορεύεται από λογική και επιστημονική γνωμοδότηση μετά από διαβουλεύσεις και στατιστικές παρατηρήσεις. Είναι δυστυχώς ασύλληπτο να κατανοήσει η κοινή γνώμη την εμμονή κάποιων στην άρνηση. Είναι παραδεδομένο ότι η ασφάλεια των πολιτών θα είναι πλέον κατοχυρωμένη όσο ευρύτερο είναι το μέτωπο της ανοσίας, ιδιαίτερα με τις πολυποίκιλες μεταλλάξεις που έχουν προστεθεί τελευταία. Η αμφισβήτηση διασπείρει

φοβικά σύνδρομα και ανατρέπει τη δύναμη της επιστημονικής έρευνας.

Σε τι ωφελεί, λοιπόν, αυτή η αταξία; Πώς είναι δυνατόν μια τόσο μεγάλη απώλεια ζωής με εκατομμύρια αθώα θύματα, να μη γίνεται φωτεινός δείκτης για ανάλογη κοινωνική συμπεριφορά με πνεύμα αλληλεγγύης και συνύπαρξης; Γιατί όλοι αυτοί οι δοκασίσοφοι να διασπείρουν την ανησυχία;

Πρόκειται για μία σοβαρή αντίφαση και πλάνη, η οποία δεν γνωρίζουμε επακριβώς πόσο μπορεί να μας κοστίσει. Είναι φρικτό να υποκρινόμαστε θεωρώντας το ανορθόδοξο ως σωστό. Γιατί να καταναλίσκουμε την ενέργεια και την αποφασιστικότητά μας σε μια αρνητική στάση, με καταπιεστικές προφυλάξεις και κίνδυνο να προσβληθούμε και να μολύνουμε άλλους με τον ύπουλο ιό, αντί να εμβολιαστούμε όπως η πλειονότητα των συμπολιτών μας;

Αν αψηφήσουμε τη γνώση, δηλαδή την αλήθεια, ασεβούμε στην ίδια μας την ύπαρξη και αυτό προσκρούει στο βασικό μας ανθρώπινο ένστικτο, που είναι η αυτοσυντήρηση. Ας μην κλείνουμε τα μάτια μπροστά στον κίνδυνο του θανάτου και στρουθοκαμηλίζουμε. Ούτε μπορούμε ως άνθρωποι μορφωμένοι και καλλιεργημένοι να αντιτιθέμεθα στην κοινή γνώμη, που είναι δίκαιο κριτήριο και να εθελουφλούμε. Η ιστορία μας μάς δίδαξε πώς λύνονται οι Γόρδιοι δεσμοί και σε μας εναπόκειται ν' αντιδράσουμε θετικά. Ν' αρπάξουμε την ευκαιρία. Όλοι οι εφευρέτες της ανθρωπότητας, με την παρατηρητικότητα τους άδραξαν ευκαιρίες και την κρίσιμη ώρα με θέληση και αποφασιστικότητα βελτίωσαν τη ζωή μας και δημιούργησαν αξίες που παραμένουν αθάνατες, όσες κι αν είναι οι θύελλες που παρεμβάλλονται.

Η Κιβωτός μου (Μανσούρα-Αίγυπτος)

ΜΕΡΟΣ ΣΤ'

Μυθιστόρημα της Καλλιόπης Ι. Νακοπούλου, εκδ. ΔΙΟΓΕΝΗΣ, 1982

Τα εκπαιδευτήρια βρίσκονταν έξω από την πόλη. Ανύπαρκτες οι αστικές συγκοινωνίες. Για να λυθεί το πρόβλημα σκέφτηκαν την περίπτωση ενός σχολικού λεωφορείου. Η ιδέα ήταν πρωτοποριακή γιατί τα ελληνικά σχολεία σ' ολόκληρη την Αίγυπτο δεν διαθέτανε, απ' ό,τι τουλάχιστον λέγανε, σχολικά λεωφορεία.

Και η ιδέα έγινε πράξη.

Κάθε πρωί το αυτοκίνητο έφερνε τα παιδιά στο σχολείο κάνοντας πολλές διαδρομές. Κατά τις έντεκα ξανάφευγε για να γυρίσει με τα φαγητά. Και οι μανάδες στην ώρα τους περίμεναν στις

ορισμένες στάσεις, να παραδώσουν τα καλαθάκια με το ζεστό φαγί. Καμιά διάκριση και με τους εκπαιδευτικούς. Και σ' αυτούς στέλναν το καλαθάκι.

Στις άνετες τραπεζαρίες κάθονταν τα παιδιά. Απλώνονταν οι καθαρές πετσέτες, βγαίνουν τα φαγητά από τις κασάνιες, το φρούτο, το γλυκό. Πάνω σε κείνα τα μαρμαρένια τραπέζια, έδινε εξετάσεις το κάθε σπιτικό. Κολληρισμένες οι πετσέτες, καλοσερβιρισμένο το φαγητό της νοικοκυρομάνας, με βιασύνη και τσαπατσουλιά της άλλης. Εκεί δίνουν και την παρουσία το όσπριο, το λαδερό του μεροκαματιάρη, εκεί και η μπριζόλα με τ' ασπμόχαρτο και το ζαμπόν του πλούσιου παιδιού.

-Αγαναχτώ όταν έχω επίβλεψη και παρακολουθώ αυτές τις χτυπητές διαφορές, έλεγε ένας νεαρός φιλόλογος με προσδευτικές ιδέες. Θάπρεπε να 'χαν φροντίσει οι κύριοι κοινοτικοί να έχουν ένα κοινό συσσίτιο, αφού υπάρχει και το οικοτροφείο.

-Δεν γίνεται αυτό, αγαππτέ μου, είπε ο παλαιότερος από τους δασκάλους, ένας ωραίος τύπος Κερκυραίου που πέρασαν πολλές γενιές από τα χέρια του. Δεν γίνεται. Θάχουμε αντιδράσεις από τους γονείς. Εδώ είδαμε και πάθαμε να χτίσουμε τα σχολεία έξω από την πόλη. Και τι δεν άκουσε τότε, ο Πρόεδρος της Κοινότητας, ο μακαρίτης ο Σερεμέτης. Νομίζω πως βάρυνε τότε η διπλή του ψήφος κι έτσι μπόρεσε το κοινοτικό συμβούλιο να πάρει μια τέτοια απόφαση. Εγώ που είμαι παλιός και τάξησα, μπορώ να σας βεβαιώσω. Κατάρες, αναθέματα: «Δε θέλουμε μείζον σχολεία και γυμνάσια και μεγαλεία.

Καλά είμαστε με το δημοτικό και με την πρώτη Γυμνασίου. Και έχομε ένα βήμα κοντά τα παιδιά μας. Όχι, εκεί στην εξορία που τα στέλνετε». Παρ' ολίγο να δικαστεί η παροικία. Αυτοί οι τόσο μονιασμένοι, γίνηκαν από δυο χωριά.

-Άλλο που δε θέλουν οι Ρωμιοί, συμπλήρωσε ο άλλος - παλιός κι αυτός - δάσκαλος, ένας φιλήσυχος νησιώτης.

- Δίκιο έχεις, Μιχάλη μου. Κι εμένα με συγχωρείτε που τα ξαναλέω κάθε τόσο. Αλλά το φέρνει η ώρα. Όλο και κάποιος καινούριος μπαίνει στο συνάφι μας. Πρέπει να τον ενημερώνομε για τη νοοτροπία των Ελλήνων που ζουν στην ξενιτειά. Αλλάζει. Επηρεάζεται από τόσους και τόσους παράγοντες.

- Μόνο ο πατριωτισμός τους δεν αλλάζει στο βάθος του.

- Αντίθετα γίνεται πιο φανατικός κι από των ίδιων των Ελλαδιτών.

- Φύγαμε όμως από το θέμα, διέκοψε η δασκαλίτσα, που της άρεσε περισσότερο να ακούει παρά να μπαίνει στη μέση. Μιλούσαμε για την τραπεζαρία. Και μένα μου σφίγγεται η καρδιά, όταν έχω εποπτεία. Εκείνο το λοξοκοίταμα στο πιάτο του διπλανού με το καλό φαγί. Η ποδιά, βλέπετε, ισοπεδώνει τις ταξικές διαφορές. Σωτήρια γι' αυτές τις περιπτώσεις. Όμως στο φαγητό, πώς να λυθεί;

- Σε ξέρω από παιδί, Χαρούλα, πόσο ευαίσθητο πλάσμα ήσουν, είπε ο Κερκυραίος. Αλλά μην εξετάζετε μονόπλευρα το θέμα. Μήπως κι όταν θα βγουν στη ζωή δεν θ' αντιμετωπίσουν τα ίδια πράγματα; Την ίδια ανισότητα θα βλέπουν παντού.

- Και βέβαια, σε τραγικό μάλιστα βαθμό, είπε ο νεαρός φιλόλογος. Αλλά τουλάχιστον αν μην πληγώνονται κι από τα παιδικά τους χρόνια.

- Εμένα μου τα λες αυτά φίλε μου, που με ψωμί κι ελιές έβγαλα το διδασκαλείο; Αλλά εσείς οι νέοι είσαστε μονολιθικοί. Κοιτάτε τη μια πλευρά. Την αρνητική και γαντζώνεστε σ' αυτή. Υπάρχει όμως και η θετική.

- Μα έχει και καλή πλευρά η ανισότητα; Ρώτησε η δασκαλίτσα.

- Βεβαίως! Να σας εξηγήσω. Έπρεπε να σας είχα εδώ να βλέπατε όταν μεταφερθήκαμε σ' αυτά τα νέα εκπαιδευτήρια και υιοθετήθηκε αυτό το σύστημα του φαγητού.

Είχαν επιστρατευτεί όλες οι φιλοδοξίες των μανάδων. Επίδειξη πλούτου και πολυτέλειας. Κι έγινε το θαύμα από τα ίδια τα παιδιά.

- Δε θέλομε, είπαν, να ξεχωρίζομε. Ντρεπόμαστε.

Και συμμορφώθηκαν οι μανάδες κι απλοποίησαν τα «εδέσματα». Αυτά που τώρα βλέπετε είναι εξαιρέσεις.

- Συμφωνώ με το συνάδελφο. Ξέρω παιδιά, που μάθαν να τρώνε όλα τα φαγητά, ενώ στο σπίτι γινόταν καβγάς να τα δοκιμάσουν. Τις προάλλες μού έλεγε μια μητέρα, πως ο γιος της που δεν ήθελε να δει τα όσπρια, της είπε: «Μαμά θέλω να μου φτιάσεις φασόλια. Δοκίμασα από το πιάτο του φίλου μου και μ' άρεσαν πολύ».

- Μήπως και η περίπτωση του ζαμπόν, θυμάσαι Γεράσιμε, λίγο ήταν; Το είχε βάλει η μητέρα στο καλάθι της κόρης της: «Τι είναι αυτό;» ρώτησε η φιλενάδα της. «Δεν τόχω ξαναδεί!». [έξι παιδιά η οικογένεια. Μ' ένα καφεεντάκι ο πατέρας σ' αράπικο μαχαλά. Πώς να τα βγάλουν πέρα;] «Θέλεις να δοκιμάσεις;» Της έδωσε: «Πολύ μ' αρέσει. Τι ωραίο!» Το βράδυ σα γύρισε στο σπίτι το κορίτσι είπε της μητέρας: «Μαμά, όταν μου στείλεις ζαμπόν, θέλω να βάζεις περισσότερο να δίνω στη Στέλλα και τ' αδερφάκια της».

- Πολλά, συναλλάζουν τα φαγητά τους, είπε ο θεολόγος. Οι κόρες μου όταν γυρίσουν σπίτι δεν παύουν ν' αραδιάζουν τι λογής φαγητά δοκίμασαν. Κι η μάνα τους απορεί, γιατί, θυμάται τι τους είχε στείλει.

Χτύπησε το κουδούνι ήταν μετά το μεσημέρι. Αρχή του απογευματινού προγράμματος.

- Κρίμα, είπε η δασκαλίτσα που έμεινε πιο πίσω με το νεαρό φιλόλογο. Με συναρπάζουν οι συζητήσεις για τέτοια θέματα.

Και τράβηξε για το μάθημά της. Ήθελε να βρσκεται στην τάξη πριν από τα παιδιά. Η σφυρίχτρα του γυμναστή συμπλήρωνε το κουδούνι. Σφύριζε, σφύριζε να ξεκουνήσει του αργοπορημένους. Από τα απόμακρα σημεία του γηπέδου, από τον κήπο, από το πέταλο, από τις τέσσερις άκρες της περιοχής.

Τα πιο φιλότιμα τρέχανε μη λάχει και τα μαλώσουν. Οι τεμπέληδες ζητούσαν να κερδίσουν έστω και λίγα δευτερόλεπτα. Τα ζευγαράκια στις γωνιές, έκοβαν

με κόπο τη συζήτηση. Όλο για τα μαθήματα μιλούσαν, τάχα. Μεγάλα αγόρια, δεκαοχτάρηδες και κοπελιές όλο χυμούς και όνειρα. Δυνάστευε η παντοδυναμία του κορμιού, όπως λείει ο ποιητής, και η καρδιά γεμάτη σκάγια. Πολλά από τα μικρά αυτά ειδύλλια καταλήξαν σε γάμο. Τα πιο πολλά άφηναν μόνο τις πρώιμες εμπειρίες της χρυσής αυτής ηλικίας.

Ο Διευθυντής ήταν η φυσιογνωμία που δέσποζε σ' αυτά τα σχολεία. Μεγαλόπρεπος σε εμφάνιση και με θρησκευτική αφοσίωση στη δουλειά του, αλλά και με μια αυστηρότητα πολλές φορές αψυχολόγητη. Όλα ξεκινούσαν από την αγάπη του για τα σχολεία κι είχε μια ανιδιοτέλεια που άγγιζε τα όρια της υπερβολής. Ασκητικός στην ιδιωτική του ζωή, στερήθηκε τη χαρά της οικογένειας για να δοθεί παθιασμένα στην αποστολή του. Προοδευτικός σ' ό,τι αφορούσε τη λειτουργία των σχολείων, έμεινε ξένος στο συναισθηματικό κόσμο των παιδιών.

Πόσες φορές προσπάθησε η Χαρούλα να δικαιολογήσει τα πράγματα:

- Η φύση ζητά τα δικαιώματά της. Πώς είναι δυνατόν να πάμε αντίθετα στο ρεύμα;

- Να πάμε, δεσποινίς μου, να πάμε ενάντια στο ρεύμα! Μάλιστα, ενάντια! Αλλιώς θα μας παρασύρει ο χείμαρρος κι άντε να βρούμε σωτηρία!..

* * *

Εκείνο το απόγευμα είχε καλλιγραφία στην Α' Γυμνασίου. Εκτός από την προσχολική, είχε αναλάβει και τα Ελληνικά της Δ' Δημοτικού, μερικά δευτερεύοντα και τη μουσική του Γυμνασίου. Η μοίρα του δασκάλου: Πολυγλωσσία, παντογλωσσία, υψηλού επιπέδου...

Μπήκε στην τάξη. Άρχισε το μάθημα. Συνήθιζε να γυρίζει τα θρανία, να σκύβει πάνω από τα παιδιά να τους τα διορθώνει. Μεράκι της το ωραίο γράψιμο. Έτσι έφτασε και στο τελευταίο θρανίο. Καθόταν ένα μεγαλόσωμο αγόρι:

-Πρόσεχε, Ζήνωνε! Πρόσεχε, παιδί μου! Πιο σταθερές οι ευθείες. Και οι καμπύλες δε μ' αρέσουν. Προσπάθησε τις καμπύλες.

Γύρισε ο Ζήνωνας στη δασκαλίτσα. Την κοίταξε καλά κι αναστέναξε. Και κάθε φορά που η δασκαλίτσα πλησίαζε τον Ζήωνα οι αναστεναγμοί του δυνάμωναν.

- Τι έχεις, Ζήνων, παιδί μου;

- Δεν ξέρω δεσποινίς, να, δεν αισθάνομαι καλά.

Ανσύχνησε η καπμενούλα και μια και δυο παίρνει τον Ζήωνα στον Διευθυντή.

- Να φωνάξουμε γιατρό. Έχει δύσπνοια το παιδί.

Ο διευθυντής κοίταξε στα μάτια το Ζήωνα. Κατάλαβε κι αγριεμένα του είπε:

- Άντε πήγαινε στο μάθημά σου, μη σου αστράψω κανένα χαστούκι! [Συνηθιζόταν τότε πολύ].

Έφυγε ο Ζήωνας με κατεβασμένο το κεφάλι.

- Πολύ αθώα κι άπειρη είσαστε δεσποινίς μου. Προσπαθήστε να προσγειωθείτε, για να τα βγάλετε πέρα μ' αυτούς τους σατανάδες.

* * *

Τον Ζήωνα τον φέρανε στο οικοτροφείο για να συγκεντρωθεί και να προκόψει. Είχε μείνει στάσιμος δυο φορές. Κι αν τον αφήναμε στο Κάιρο, είπε ο πατέρας του, θα γερνούσε πάνω στα θρανία.

Βιομήχανος από τους καλύτερους, είχε χαλάσει τα παιδιά του με το να μη τους χαλάει κατίρι για τίποτα. Καμάρωνε να διηγείται πώς άρχισε και πού έφτασε.

- Ναι, δεσποινίς μου. Δούλευα σ' ένα θεϊό μου στα Γιάννενα. Τι κέρδιζα. Ψιχία. Εκεί γνώρισα τη γυναίκα μου. Ήταν από χωριό. Δεκαοχτάρα εκείνη, μόλις έκλεινα τα εικοσιδυό μου εγώ. Έρωτας τρελός. Οι γονείς της ούτε να τ' ακούσουν: «Πού θα σε δώσουμε, μωρή, σ' αυτόνε που δεν έχει στον ήλιο μοίρα; Δε σ' έχουμε μαθές, για πέταμα». «Θα κλεφτούμε και θα σας ρεζιλεύουμε», έλεγε εκείνη και πατούσε με πείσμα το πόδι. Δεν τόκοψε ως τα τώρα εκείνο το συνθήριο. «Πάρτον. Όμως με το πουκάμισο θα φύγεις από δω μέσα». Τόπαν και τόκαναν. Ηπειρώτικο πείσμα! Μα κι ο δικός μου εγωισμός δεν πήγαινε πίσω. «Δεν θέλω φράγκο. Όλα,

και ρούχα και νοικοκυριό, τα πάντα εγώ θα τα κάνω!» Νύχτες περνούσα ξύπνιος. Πού θάβρισκα λεφτά; Οι φίλοι μου – φίλια τότε αληθινή – με γκάρδιωναν: «Έννοια σου κι εμείς θα σου στήσουμε ένα σπιτικό να μπεις στο μάτι των πεθερικών σου». Τρέξαν, γύρεψαν, δανείστηκαν. Μόνο το κρεβάτι αγόρασα εγώ. Και όταν ήρθαν τα πεθερικά μου αλληθώρισαν. Γίνηκε ο γάμος. Πέρασαν ένα δυο μήνες. Όμως τι γινόταν πιο πέρα; Τα έπιπλα έπρεπε να επιστραφούν, εκεί απ' όπου τάχαν δανειστεί. Τότε πήρα τη μεγάλη απόφαση: «Γυναίκα θα φύγουμε. Στην ξενιτειά δε δίνεις λόγο σε κανένα». Κι ήρθαμε στο Κάιρο. Είχαν ένα φίλο που δούλευε στου μπάρμπα του το φούρνο. Σε μια ταράτσα πρωτοεγκατασταθήκαμε. Στο πλυσταριό μάς έβαλε ο φίλος. Το παλιό δωμάτιο το νοίκιαζε ο ίδιος... Σ' ένα στρώμα, κατάχαμα πλαγιάζαμε κι ο έρωτας όλο και φούντωνε. Λόγια που λένε: «Όταν η φτώχεια μπει από την πόρτα ο έρωτας βγαίνει από το παράθυρο».

- Και βέβαια φεύγει από το παράθυρο, αφού είναι φτερωτός, είπε η δασκαλίτσα, που άκουε πάντα με υπομονή τα ιστορήματα των γονιών. Και τι δεν άκουε.

- Του τα μαδάμε τα φτερά εμείς οι Ηπειρώτες, δεσποινίς μου, και τον κρατάμε πλάι μας.

- Γι' αυτό λοιπόν ο κι ο Ζήνωνας είναι τόσο εύφλεκτος, πρόσθεσε η δασκαλί-

τσα, κάνοντας πνεύμα. Είχε μεγάλη επαφή με τους γονείς. Το νεαρό της ηλικίας της δεν στεκόταν εμπόδιο για να εμπνέει το σεβασμό και την εμπιστοσύνη.

* * *

Μαθήτρια διδασκαλείου, ακόμη που έλεγε στις συμμαθήτριάς της:

- Σα γίνω δασκάλα, το μόνο μάθημα που δε θα διδάξω είναι η μουσική. Πού νάξερε η καημενούλα ότι θα τα 'φερνε έτσι η μοίρα να γίνει η μουσικός σε όλο το Γυμνάσιο.

Έλεγε στη μητέρα της με αγωνία:

- Πώς να τα βγάλω πέρα; Πώς; Έτυχε η προηγούμενη δασκάλα να είναι γεννημένη μουσικός. Η φήμη της χορωδίας με τριφωνίες, είχε ξεπεράσει τα στενά σύνορα της Μανσούρας. Επαίνους γράφαν και ξαναγράφαν οι εφημερίδες.

Και να τώρα που ζήτησαν από την άμουση Χαρούλα να αναλάβει τη συνέχιση αυτού του θριάμβου...

Παρακάλεσε το Διευθυντή να την απαλλάξει. Έτυχε νάναι και συμμαθητής της μητέρας της, στη Σύρα. Αμετάπειστος. Παρακάλεσε τους εφόρους, τον πρόεδρο:

- Λοιπόν λυγίζετε, δεσποινίς, για μια μουσική, καταθέτετε τα όπλα, εσείς που αριστεύσατε παντού; Της απάντησε ο πρόεδρος, ένας δικηγόρος από τους «εξέχοντες» με πλατιά μόρφωση κι ανοιχτό μυαλό. Στις μέρες της προεδρίας του τα σχολεία γνώρισαν το

χρυσό τους αιώνα.

Έτσι ανάλαβε η Χαρούλα. Πήρε λοιπόν το μαντολίνο στο χέρι, ξανάβαλε κάτω τη θεωρία της μουσικής που κάτεχε πολύ καλά και με μία σπασμένη φωνή και ένα ακαλλιέργητο αυτί, ξεκίνησε για το πρώτο μάθημα στις τρεις μεγάλες τάξεις. Τρέμανε τα πόδια της. Λες κι είχε σηκωθεί από μεγάλη αρρώστια. Έκανε το σταυρό της. Πήρε κουράγιο. Μπήκε στην τάξη. Σηκώθηκαν με μιας οι μαθητές, κι ένα θερμό «καλωσώρισατε, δεσποινίς», έσπρωξε τους τσίχλους προς τα έξω.

Ξανακόπηκαν τα γόνατα. Ένοιωθε πόσο αδύνατο πλάσμα ήταν εκείνη την ώρα. Ανέβηκε στην έδρα. Τους έγενεψε να καθίσουν. Τρόμαξε, τόσα μάτια καρφωμένα πάνω της, γεμάτα δύναμη και προσμονή. Βρήκε τον εαυτό της. Αληθινή και ίσια πέρα για πέρα.

- Παιδιά μου, όπως μάθατε θα κάνομε μαζί μουσική.

- Μάλιστα, δεσποινίς, μάλιστα...

- Μα πριν αρχίσουμε πρέπει να σας πω ορισμένα πράγματα, ξεκάθαρα. Η μουσική δεν είναι το φόρτε μου. Διαδέχτηκα ένα μεγάλο ταλέντο. Αποκαλύπτομαι στο θεϊκό αυτό δώρο. Τώρα θα αναρωτηθείτε φυσικά, γιατί δέχτηκα αφού δεν είμαι ικανή γι' αυτό. Την απάντηση θα σας τη δώσει αργότερα η ζωή. Κι ίσως βρεθείτε πιο μόνοι κι από μένα. Εγώ έχω εσάς. Πιστεύω στη βοήθειά σας. Μαζί σας θα κάνω θαύματα!

(Συνεχίζεται)

«Εφυγε» για το μεγάλο ταξίδι η αξέχαστη υπάλληλος της ΕΚΑ, Ντίνα Πανάγου

Μία από τις πιο αγαπητές Αλεξανδρινές, και από τα σημαντικότερα στελέχη της Ελληνικής Κοινότητας Αλεξανδρείας, η **Κωνσταντίνα (Ντίνα) Πανάγου**, «έφυγε» την πρώτη ημέρα του μηνός Φεβρουαρίου του 2021, για το μεγάλο, χωρίς γυρισμό, ταξίδι...

Ήταν 71 ετών και τα πολλά χρόνια που εργάστηκε στην ΕΚΑ, από διάφορες θέσεις, διακρίθηκε πάντοτε για τη διάθεσή της να προσφέρει από την καρδιά της, που σήμερα δεν άντεξε άλλο πλέον...

Ξεχώρισε, επίσης, για την αγάπη της στον Άγιο Σάββα, το ιστορικό μοναστήρι της Αλεξάνδρειας, όπου πάντοτε επιμελείτο τον στολισμό του Επιταφίου της Μεγάλης Παρασκευής, παίρνοντας πάντα θάρρος και κουράγιο από τον Χριστό και την εκκλησία μας.

Η ταφή της αξέχαστης Αλεξανδρινής Ντίνας Πανάγου τελέστηκε στα Β' Κοιμητήρια της Αλεξάνδρειας.

Αιωνία της η μνήμη!

Αποσπάσματα από τη διδακτορική διατριβή της Δρος Π. Παπαδημητρίου με τίτλο:

«Η ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΣΤΙΣ ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΠΑΡΟΙΚΙΕΣ ΤΗΣ ΑΙΓΥΠΤΟΥ. ΤΟ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΗΡΙΩΝ ΜΑΝΣΟΥΡΑΣ» 1860-1940

Η ΕΚΜ και τα ξένα σχολεία

Ενδεικτικές των αντιλήψεων της εποχής σχετικά με την αρνητική επιρροή των ξένων σχολείων στα ελληνόπουλα, είναι οι απόψεις του Υποπρόξενου Α. Σακτούρη, ο οποίος θεωρεί ότι στα ξένα σχολεία «αι απαλαί καρδία των τέκνων ημών διδάσκονται το μίσος προς την πατρίδα και την περιφρόνησιν προς την αγίαν ημών θρησκείαν» και ότι η ελληνική νεολαία κινδυνεύει «από τους όνυχας των μαύρων αυτών ορνίων της φραγκικής προπαγάνδας...». (Επιστολή του Υποπρόξενου Σακτούρη προς την Αξιότιμον Επιτροπήν της εν Μανσούρα Ελληνικής Κοινότητος, Μανσούρα 24-2-1903). Σύμφωνα με άλλους συγγραφείς οι Γαλλόφωνοι Ιησουίτες και οι Αμερικάνοι Προτεστάντες ιεραπόστολοι στην Αίγυπτο, είχαν στραφεί στο να προσελκύουν νέους άλλων χριστιανικών κοινοτήτων προσφέροντας σύγχρονη εκπαίδευση. Για να προστατεύσουν τα μέλη τους, οι κοινότητες πίεστηκαν να οικοδομήσουν στην Αίγυπτο ανταγωνιστικά εκπαιδευτικά συστήματα νωρίτερα από οπουδήποτε αλλού στη Μέση Ανατολή.

Όμως, η πλειοψηφία των παιδιών της ελληνικής παροικίας της Μανσούρας φοιτούσε στα ξένα σχολεία, δηλ. κυρίως στην Saint Famille, Freres, Les Franciscaines κ.ά. Γι' αυτό η Κοινότητα με διάφορους τρόπους (ίδρυση Παρθεναγωγείου και Νηπιαγωγείου, Β/βάθμιας εκπαίδευσης) προσπαθούσε να τα συγκρατήσει στο σχολείο της. Η επιθυμία να συγκρατηθούν στο Κοινοτικό σχολείο τα παιδιά της παροικίας, προϋπόθετε, επιπλέον,

βελτίωση του επιπέδου των σπουδών ώστε να είναι ανταγωνιστικό, αλλά και φροντίδα για επαρκή κτιριακή υποδομή. Δρομολογήθηκε, λοιπόν, και η οικοδόμηση νέου διδακτηρίου.

Το αίτημα για απομάκρυνση των μαθητών από τα ξένα σχολεία θα γίνει καθοριστικό για την ΕΚΜ στις επόμενες δεκαετίες και πολλές προσπάθειες της θα κατευθύνονται στην εκπλήρωση αυτού του στόχου.

Πρόγραμμα

Εμπλουτισμός του προγράμματος - μεταρρυθμιστικές προσπάθειες

Στα πρώτα ιδιωτικά σχολεία οι μαθητές διδάσκονταν ελληνικά και γαλλικά. Αυτή η τακτική συνεχίστηκε αρχικά και στο Κοινοτικό σχολείο. Σιγά-σιγά το

κοινωνία είναι η επιβίωση με όσο το δυνατό ευνοϊκότερους όρους. Και η επιβίωση εξαρτάται από την προσαρμογή στην πραγματικότητα και την εκμετάλλευση των όρων του πλουραλιστικού περιβάλλοντος. Η προσπάθεια αυτή στο Κοινοτικό σχολείο της Μανσούρας γινόταν αισθητή με την έμφαση στη διδασκαλία ξένων γλωσσών – και ιδιαίτερα των αραβικών – από το Προπαιδευτικό, με την απάλειψη των λατινικών από το πρόγραμμα της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, καθώς και με την εφήμερη προσθήκη εμπορικών μαθημάτων.

Το ενδιαφέρον σε αυτό το πρόγραμμα (1890-1891) ήταν η διδασκαλία δύο ξένων γλωσσών, των γαλλικών και των αραβικών, από την Α΄ Προπαιδευτικού, καθώς διδασκαλία εμπορικών στην τελευταία τάξη. Αυτό το πρωτοποριακό για την εποχή πρόγραμμα ήταν εφήμερο. Η σημασία της κλασικής εκπαίδευσης για την εδραίωση της εθνικής ταυτότητας και τη συσπείρωση της παροικίας ήταν αδιαμφισβήτητη. Έτσι, το επόμενο σχολικό έτος τα εμπορικά αφαιρέθηκαν από το πρόγραμμα, ενώ τα ελληνικά πέρασαν στην πρώτη θέση της σειράς αναγραφής των μαθημάτων, σαν να ήθελαν οι Κοινοτικοί να διακηρύξουν τη σημασία τους, τη χρονιά ακριβώς που ολοκληρώθηκε το πέρασμα από την «Ελληνοαιγυπτιακή» στην «Ελληνική» Κοινότητα (πρόγραμμα 1891-1892).

Σχετικά με τη διδασκαλία ορισμένων μαθημάτων

Ελληνικά-Λατινικά: Στο Ελληνικό σχολείο της ΕΚΜ ακολουθούσαν το ελλαδι-

πρόγραμμα εμπλουτίστηκε με πρότυπα τα ελλαδικά προγράμματα του 1880 για το δημοτικό και του 1886 για το Ελληνικό. Η προσκόλληση στα προγράμματα της μητρόπολης δε σήμαινε πως δε γίνονταν προσπάθεια να προσαρμοσθεί η Κοινοτική εκπαίδευση στα δεδομένα του χρόνου και του τόπου και στις ανάγκες της τοπικής και της ευρύτερης κοινωνίας, άλλωστε, πρωταρχικός στόχος μιας ομάδας που δρα σε πολυεθνική

κό ωρολόγιο πρόγραμμα (1886), σύμφωνα με το οποίο προβλεπόταν και στις τρεις τάξεις του διδασκαλίας νέων ελληνικών (καθαρεύουσας), παράλληλα με την αρχαία ελληνική. Διατηρείται, λοιπόν, στο σχολείο της ΕΚΜ ένα πρόγραμμα με κλασικό χαρακτήρα, όπου τα «ελληνικά» (καθαρεύουσα και αρχαία ελληνικά) κρατούν σημαντική θέση, αποτελούν το «σκοπό ύπαρξης του σχολείου» και λειτουργούν με τέτοιο τρόπο, ώστε να συσπειρώνουν – μέσα από τη διάδοση της γλώσσας – την παροικία.

Δεν ενδιαφέρει, όμως, η κλασική εκπαίδευση γενικά. Έτσι, τα λατινικά αποκλείονται χωρίς ενδοιασμούς από το πρόγραμμα της Γ΄ τάξης του Ελληνικού. Το αποδίδουμε σε λόγους πρακτικούς (εξοικονόμηση ωρών διδασκαλίας για τις ξένες γλώσσες) και ιδεολογικούς (δε μετείχαν στη διαδικασία κατασκευής και προβολής της ελληνικής εθνικής ταυτότητας).

Ξένες γλώσσες: Γαλλικά - Αγγλικά - Αραβικά: Η πρωτοκαθεδρία των γαλλικών ανάμεσα στις ξένες γλώσσες ήταν αδιαμφισβήτητη και ερμηνεύεται εύκολα, αφού η επιρροή του γαλλικού πολιτισμού εκείνη την εποχή ήταν μεγάλη. Στην Αίγυπτο, ιδιαίτερα, η γαλλική επιρροή αποδίδεται στον απόηχο της Γαλλικής Επανάστασης και της άφιξης του Ναπολέοντα, ενώ ενισχυόταν από τη δράση των καθολικών ιερέων και την προστασία που τους παρείχε η γαλλική κυβέρνηση. Η προνομιακή θέση των γαλλικών δε μειώθηκε εξαιτίας της αγγλικής κατοχής. Επικρατούσε η αντίληψη ότι τα αγγλικά χρειαζόταν μόνο για το εμπόριο, ενώ τα γαλλικά είχαν ευρύτερη χρήση (έτσι εξηγείται η καθυστέρηση της εισαγωγής των αγγλικών στα ελληνικά σχολεία της Αιγύπτου, παρά το ότι η χώρα βρισκόταν υπό Αγγλική διοίκηση από το 1882. Έπειτα, τα γαλλικά κρίνονταν απαραίτητα στην επικοινωνία με τις άλλες εθνικές ομάδες. Ήταν, επίσης, και η γλώσσα διαφοροποίησης των ανώτερων κοινωνικών στρωμάτων• η γνώση τους αποτελούσε τρόπο για ανοδική κοινωνική κινητικότητα. Για όλους

αυτούς τους λόγους δινόταν τέτοια σημασία στη διδασκαλία τους στα ελληνικά σχολεία της Αιγύπτου.

Στη Μανσούρα τα γαλλικά διδάσκονταν στα πρώτα ιδιωτικά σχολεία αλλά και στο Κοινοτικό. Μάλιστα, εισάγονταν από τις πρώτες – ακόμη και την Α΄ – τάξεις του Προπαιδευτικού. Στις επόμενες δεκαετίες θα δοθεί ιδιαίτερη σημασία στη γαλλική γλώσσα και η ΕΚΜ θα προβληματίζεται σχετικά με την αποδοτικότερη μέθοδο διδασκαλίας τους και το χρόνο έναρξής της. Από την άλλη, τα αγγλικά θα εισαχθούν στο σχολείο της ΕΚΜ στην αρχή της επόμενης περιόδου (το 1906), αλλά θα διδάσκονται πάντα λιγότερο από τα γαλλικά.

Όσο για τα αραβικά, η εισαγωγή τους από το Προπαιδευτικό ήδη, και, μάλιστα, κάποια έτη από την Α΄ Προπαιδευτικού, δείχνει ότι η ΕΚΜ αντιλαμβανόταν τη σημασία της γνώσης της εγχώριας γλώσσας. Άλλωστε, αναφερόμαστε στην εποχή που η Αίγυπτος κατακτά όλο και περισσότερο την αυτονομία της από το Σουλτάνο και η διοίκηση χάνει τον τούρκικο χαρακτήρα της. Παράγοντας που συνετέλεσε στο να στραφεί το ενδιαφέρον προς τα αραβικά, ήταν και το ότι η Μανσούρα βρισκόταν στο εσωτερικό της Αιγύπτου, σε ένα περιβάλλον όχι τόσο κοσμοπολιτικό όσο της Αλεξάνδρειας. Επομένως, η επικοινωνία γενικότερα και οι επαφές,

κυρίως οι εμπορικές, με τους ιθαγενείς διευκολύνονταν από τη γνώση αραβικών. Η έμφαση στα αραβικά εγκαινιάζει μια παράδοση που θα συνεχιστεί στις επόμενες δεκαετίες και θα ολοκληρωθεί κατά την τρίτη περίοδο (1926-1940), όταν η μέθοδος διδασκαλίας των αραβικών που θα εφαρμόζεται στα ΕΕΜ, θα αποτελεί υπόδειγμα για άλλα αιγυπτιακά σχολεία. Έτσι, τα αραβικά θα αποτελέσουν άλλον ένα τρόπο προσέλκυσης μαθητών στο Κοινοτικό σχολείο.

Γυμναστική: Προς τέλος της περιόδου εκδηλώνεται ενδιαφέρον για συστηματικότερη διδασκαλία της γυμναστικής. Επιχειρείται η πρόσληψη Ελληνοδιδασκάλου και νηπιαγωγού (για το Παρθενναγωγείο) με γνώσεις γυμναστικής. Το ενδιαφέρον για τη γυμναστική, ήταν σύμφωνα με το πνεύμα μιας εποχής, κατά την οποία το σχολείο αντιμετωπιζόταν ως «οπλοποιείον» του ελληνικού έθνους. Σημειώνουμε ότι στην Ελλάδα από το 1862 είχε εισαχθεί η γυμναστική στα Γυμνάσια, ενώ το 1871 είχαν καθιερωθεί στρατιωτικές ασκήσεις για μαθητές άνω των 14 ετών, γεγονός που εντάσσεται στα ευρύτερα πλαίσια της ευρωπαϊκής εποχής των εθνικισμών. Το ενδιαφέρον αυτό, ακόμη, συντελούσε στο να γίνει ανταγωνιστικότερο το Κοινοτικό σχολείο απέναντι στα ξένα.

Συνεχίζεται

Τα εκπαιδευτήρια όπως είναι σήμερα.

1 φωτογραφία 1000 λέξεις

Πάνω σειρά από αριστερά: Κ. Κυριακίδης, Σ. Δαλιάκας, Α. Σιφινιώτης,
Γ. Κουτσογιάννη, Γ. Σφακιανάκης, Κυριακίδης
(αδελφός του Κ. Κυριακίδη), Τ. Κώσταλος, Μ. Δήμου.
Κάτω σειρά από αριστερά: Α. Σφακιανάκης, Ρ. Κουτσογιάννη, Τ. Χαρίτου,
Ρ. Κωστάλου, Δ. Κουτσογιάννη.

Ορθή διόρθωση

Στη φωτογραφία της προηγούμενης Γλαύκας γυρισμένη δεν ήταν η αδελφή του Τάκη Κώσταλου αλλά η **Νίτσα Κωστάλου** η αδερφή της Βάσως του Στέφανου και του Ντάνου.

ΕΠΙΣΚΕΦΘΕΙΤΕ ΤΗΝ ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΑ ΜΑΣ:

www.mansouraglafka.gr

ΠΕΝΘΗ

Βαθειά είναι η λύπη μας για την απώλεια αγαπημένων μελών και φίλων:

Φραγκίσκη Κάντζου Πετρίδου (17 Μαΐου) απόφοιτος 65

Απόστολος Σαρπής (25 Μαρτίου)

Ο σύλλογος προσφέρει στη μνήμη τους 100 ευρώ στην Πρόνοια.

ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ:
ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΑΠΟΦΟΙΤΩΝ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ ΜΑΝΣΟΥΡΑΣ ΑΙΓΥΠΤΟΥ
ΕΚΔΟΤΗΣ: ΤΟΥΛΑ ΧΑΡΙΤΟΥ-ΠΕΚΛΑΡΗ
panagpek@gmail.com

Η γλαύκα
των αποφοίτων

ΤΑ ΕΝΥΠΟΓΡΑΦΑ ΑΡΘΡΑ ΕΚΦΡΑΖΟΥΝ ΤΙΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΕΣ ΑΠΟΦΕΙΣ ΤΩΝ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΝ ΤΟΥΣ.
Η ΑΝΑΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ ΤΩΝ ΑΡΘΡΩΝ ΤΗΣ ΓΛΑΥΚΑΣ ΠΡΟΫΠΟΘΕΤΕΙ ΤΗΝ ΕΓΚΡΙΣΗ ΤΟΥ Δ.Σ. ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΜΑΣ

Κάνουμε έκκληση
στα μέλη μας να ενισχύσουν
το σύλλογο με τις συνδρομές τους.

Αριθμός ΕΘΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ
Ε.Τ.Ε. 169/772259-17

IBAN

GR460110169000016977225917

Προσφορές

- 100€ Όλγα Σαράη στη μνήμη του πατέρα της (Τόλη) Απόστολου
- 100€ Συμεωνίδης Δημήτρης

ΤΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Τούλα Χαρίτου-Πεκλάρη (Πρόεδρος-Ταμίας)
τηλ.: 210 8625842 κιν.: 6977 897764

Λιλίκα Νικολοπούλου
(Αντιπρόεδρος -Γεν. Γραμματέας)
τηλ.: 210 6745832 κιν.: 6972723194

Τζόνυ Χριστοφίδης (Βοηθός Ταμίας)
κιν.: 6976597978

Σούλα Παπαδοπούλου (Σύμβουλος)
κιν.: 6973982282

Καίτη Αστρά (Σύμβουλος)
τηλ.: 210 6849957 κιν.: 6979 757001